

самоуправу су много важније оне друге, суштинске, које истичу различити ниво и обим њене самосталности и демократије. Док је за једне локална самоуправа самостална и независна од државе и постоји када локални органи имају самосталност у вршењу локалних послова у односу на централне органе власти, дотле је за друге (Лабанда, Јелинека или Ориуа) она изведена из државе, тако да само врши власт у име ње, због чега локални органи нису самостални у вршењу локалних послова, већ су подређени државним органима који на њих преносе послове из своје надлежности. Иако је локална самоуправа некад и облик административне децентрализације када значи преношење административних функција са виших државних на ниже локалне административне установе, у изворном смислу она је више демократија него децентрализација, више значи аутономију локалних органа него одозго пренету управу на локалне административне органе. Тако је за Келзена локална самоуправа промишљена комбинација идеје децентрализације и демократије, из које произилази један нови квалитет, док је А. Токвил још ближи идеји демократије када тврди да у општини (локалној заједници) лежи снага слободних народа и да само захваљујући њој народ и може да поседује слободарски дух.

Тај демократски карактер локалној самоуправи највише подстичу и дају различити облици и институције непосредног учешћа грађана у вршењу локалних послова, због чега се на локалну самоуправу с правом гледа као на школу демократије и самоуправљања у којој се грађани уче да самоуправљају, односно сами собом владају. Пошто је локална самоуправа ближа идеји слободе, самосталности и самоуправљања (демократије) него зависности према држави и њеним органима, тако је треба и дефинисати. Она је антицентрализам у најопштијем смислу или, прецизније, лек од опасне и претеране бирократизације државне власти која гуши човека и спречава га да управља собом, обавља све оне послове којима задовољава своје разноврсне животне потребе и интересе. Тако гледано, локална самоуправа може да се одреди и као локална власт у локалној заједници која ужива одређени степен слободе у вршењу својих послова, односно права и дужности, и то у оквиру устава и закона. То значи да су локални органи у вршењу локалних права и дужности или послова из своје (локалне) надлежности самостални и да се не налазе у хијерархијском (подређеном) односу према централним државним органима, већ да су само дужни да се придржавају устава и закона. Отуда је и државни надзор над локалним заједницама срачунат да их држи у границама закона, односно, како примећује Слободан Јовановић, општинска власт је дужна да се држи